

नागपूर सुधारप्रन्यासच्या विविध
योजनांतर्गत भूसंपादनाधिन असलेल्या
नागांवर अनधिकृत अभिन्यासातील
भूखंडांचे नियमितीकरण करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक नासुप्र-२२१०/प्रक्र १३८/नवि२६

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- २८ नोव्हेंबर, २०११.

- वाचा: १) शासन निर्णय नगर विकास विभाग क्रमांक नासुप्र २२०५/प्रक्र ३३३/नवि २६
दिनांक १७ जुलै, २००७.
२) शासन निर्णय नगर विकास विभाग क्रमांक नासुप्र २२०९/प्रक्र १५५/नवि २६
दिनांक २३ डिसेंबर, २००९.
३) नागपूर सुधार प्रन्यासचे पत्र क्रमांक काअ(मु)/गुठे/भू.नि.य.वा./७०२,
दिनांक १९ मार्च २०१०
४) नागपूर सुधार प्रन्यासचे पत्र क्रमांक काअ(मु)/गुठे/भू.नि.य.वा./५६५७,
दिनांक ८ जुलै, २०१०.

प्रस्तावना:-

नागपूर सुधार प्रन्यासच्या विविध योजनेखाली ज्या जमीनमालकांच्या जमिनी भूसंपादनाखाली
होत्या त्यांना बाजारभावापेक्षा कमी मोबदला मिळेल या समजूतीने तसेच नागरी जमिन कमात धारणा
अधिनियम, १९७६ मुळे अशा जमिनी नाजकचा अधिनियमांतर्गत अतिरिक्त जमिनी म्हणून घोषित होतील
आणि त्या जमिनी शासनाच्या मालकीच्या होतील या गैरसमजूतीमुळे काही जमिन मालकांनी त्यांच्या
जमिनी संबंधित गृहनिर्माण संस्था / वैयक्तिक लोकांना विकल्या. परिणामी सहकारी गृहनिर्माण संस्था /
वैयक्तिक लोकांनी अशा जमिनीवर अनधिकृतारित्या भूखंडाची आखणी करून अनधिकृत अभिन्यास तयार
केले आणि अशा अनधिकृत अभिन्यासामध्ये शासन, नागपूर महानगरपालिका व नागपूर सुधार प्रन्यास
यांनी नागरी सुविधा निर्माण कराव्यात अशी खारखार मागणी केली.

असे अनधिकृत अभिन्यास नियमित करण्याबाबत शासनाने वेळोवेळी मार्गदर्शक तत्वे व शासन
निर्णय निर्गमित केले व त्यानंतर या प्रश्नाविषयी परिणामकारकरित्या कार्यवाही करण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र
गुठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ व नियंत्रण) अधिनियम, २००९ अशा स्वरूपाचा नवीन
कायदा अंमलात आणला.

नागपूर सुधार प्रन्यास अधिनियम, १९३६ अंतर्गत कलम ३९ व ४५ अन्वये भूसंपादनाची कार्यवाही केलेल्या जागांवर निर्माण झालेल्या अनधिकृत अभिन्यासाची वर्गवारी खालीलप्रमाणे आहे:

- (१) जमिन भूसंपादनाची नोटीस दिली, निवाडा जाहीर झाला, मान्यदला दिला व नागपूर सुधार प्रन्यासने ताबा घेतला, अशा जमिनीवरील अनधिकृत अभिन्यास,
- (२) निवाडा पारित केला मात्र नागपूर सुधार प्रन्यासला ताबा मिळाला नसलेल्या जमिनीवरील अनधिकृत अभिन्यास,
- (३) भूसंपादनाखालील, निवाडा न झालेल्या व नागपूर सुधार प्रन्यासला ताबा न मिळालेल्या जमिनीवरील अनधिकृत अभिन्यास,
- ४) नागरी जमिन कमाल धारणा कायद्यातर्गत सक्षम प्राधिक-याकडून नागपूर सुधार प्रन्यासला ताबा मिळालेल्या जमिनीवर असलेले अनधिकृत अभिन्यास.

नागपूर सुधार प्रन्यासने अशा काही अनधिकृत अभिन्यासांतील भूखंडांच्या नियमितीकरणासाठी सादर केलेल्या प्रस्तावाचा विचार करून शासनाने शासन निर्णय क्रमांक नासुप्र २२०९/प्रक्र १५५/नवि २६ दिनांक १७ जुलै, २००७ व दिनांक २३ डिसेंबर २००९ अन्वये काही अनधिकृत अभिन्यासांतील भूखंड नियमित करण्याबाबत निर्णय घेतला. सदर शासन निर्णयाच्या धर्तीवरच नागपूर सुधार प्रन्यासने दिनांक १९ मार्च, २०१० व दिनांक ८ जुलै, २०१० च्या पत्रान्वये पाठविलेल्या प्रस्तावांतील भूखंड नियमित करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यास अनुसरून पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

नागपूर सुधार प्रन्यासला ज्या जमिनीच्या भूसंपादनासंदर्भात निवाडा पारित होवूनही ताबा मिळाला नाही अशा जमिनीवरील सोबतच्या सहपत्रामध्ये दर्शविण्यात आलेल्या अनधिकृत अभिन्यासांतील भूखंड नियमित करण्याकामी सदर भूखंड नागपूर सुधार प्रन्यासच्या ज्या योजनेकरिता संपादित करण्यात आले होते त्या योजनेतून तसेच भूसंपादनातून वगळण्याकरिता जमिन भूसंपादन अधिनियम, १८९४ मधील कलम ४८(१)(सुधारित) अनुसार भूसंपादनातून वगळण्यास तसेच कलम ४८(२) अन्वये जमीन मालक नुकसान भरपाई मागणार नाही, या अटीवर नागपूर सुधार प्रन्यासला शासन मान्यता देण्यात येते आहे. त्या आधारे

नागपूर सुधार प्रन्यास यांनी महाराष्ट्र गुंडेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ व नियंत्रण) अधिनियम, २००१ च्या तरतुदीनुसार पुढील उचित कार्यवाही करावी.

०२. उपरोक्त अनधिकृत अभिन्यास व त्यांतर्गत भूखंड नियमित करतांना त्या त्या विभागाच्या विकास आराखडयाशी सुसंबधता राखण्यात येईल याची दक्षता घेण्यात यावी तसेच, विकास आराखडयानुसार आरक्षित जागेचे वाटप करता येणार नाही. उपरोक्त अनधिकृत अभिन्यासांतर्गत भूखंड नियमानुक्रम करतांना अर्जदार ज्या कागदपत्राच्या आधारें आपला मालकी हक्क व ताबा सांगत आहेत, याची खातरजमा तसेच कागदपत्रांची वैधता नागपूर सुधार प्रन्यासने तपासावी. प्रस्तुत शासन निर्णयातील सहपत्रात दर्शविलेले अनधिकृत अभिन्यासांतर्गत असलेले क्षेत्र, अभिन्यासाची संख्या व भूखंडाची संख्या याबाबती विचारात घेऊन अनधिकृत भूखंडाची विहित कार्यप्रणालीचा अवलंब करुन नियमित्तीकरण करण्याची जबाबदारी सभापती, नागपूर सुधार प्रन्यास यांची राहिल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

(का.तु. सातकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- भा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- प्रधान सचिव (नवि-१) यांचे स्वीय सहाय्यक,
- प्रधान सचिव (नवि-२) यांचे स्वीय सहाय्यक
- प्रधान सचिव (विधी व न्याय) मंत्रालय, मुंबई
- विभागीय आयुक्त कार्यालय नागपूर
- सभापती, नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर
- आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर
- जिल्हाधिकारी, नागपूर
- ✓ कल अधिकारी नवि-२९, (वेब कोऑर्डिनेटर) यांना वेब साईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी
- निवडनस्ती, नवि-२६
- वेबकोक नस्ती नवि २६

शासन निर्णय, क्र. नासुप्र-२२१०/प्रक्र १३८/नवि२६, दि.२८ नोव्हेंबर, २०११ चे

सहपत्र

नागपूर सुधार प्रन्यासच्या विविध योजनेतर्गत निवाडा पारीत केला मात्र नागपूर सुधार प्रन्यासला ताबा मिळाला नाही या प्रवर्गातील जमिनीवरील अनधिकृत अभिन्यासातील भूखंडाचा तपशील.

अ.क्र.	अभिन्यासाचे नाव	अभिन्यासाचे क्षेत्रफळ	अभिन्यासांची संख्या	अभिन्यासांतर्गत भूखंड	निर्वाचित करावयाच्या भूखंडांची संख्या
१.	मौजा बिडपेठ खसरा क्रमांक ३३/५, ३६	१९२९.१२४ चौरस मीटर	१	१	१
२.	मौजा भामटो खसरा क्रमांक ७०/१ क, ७०/२ क	११३३५ चौरस फुट	१	१	१

(का.तु.सातकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.